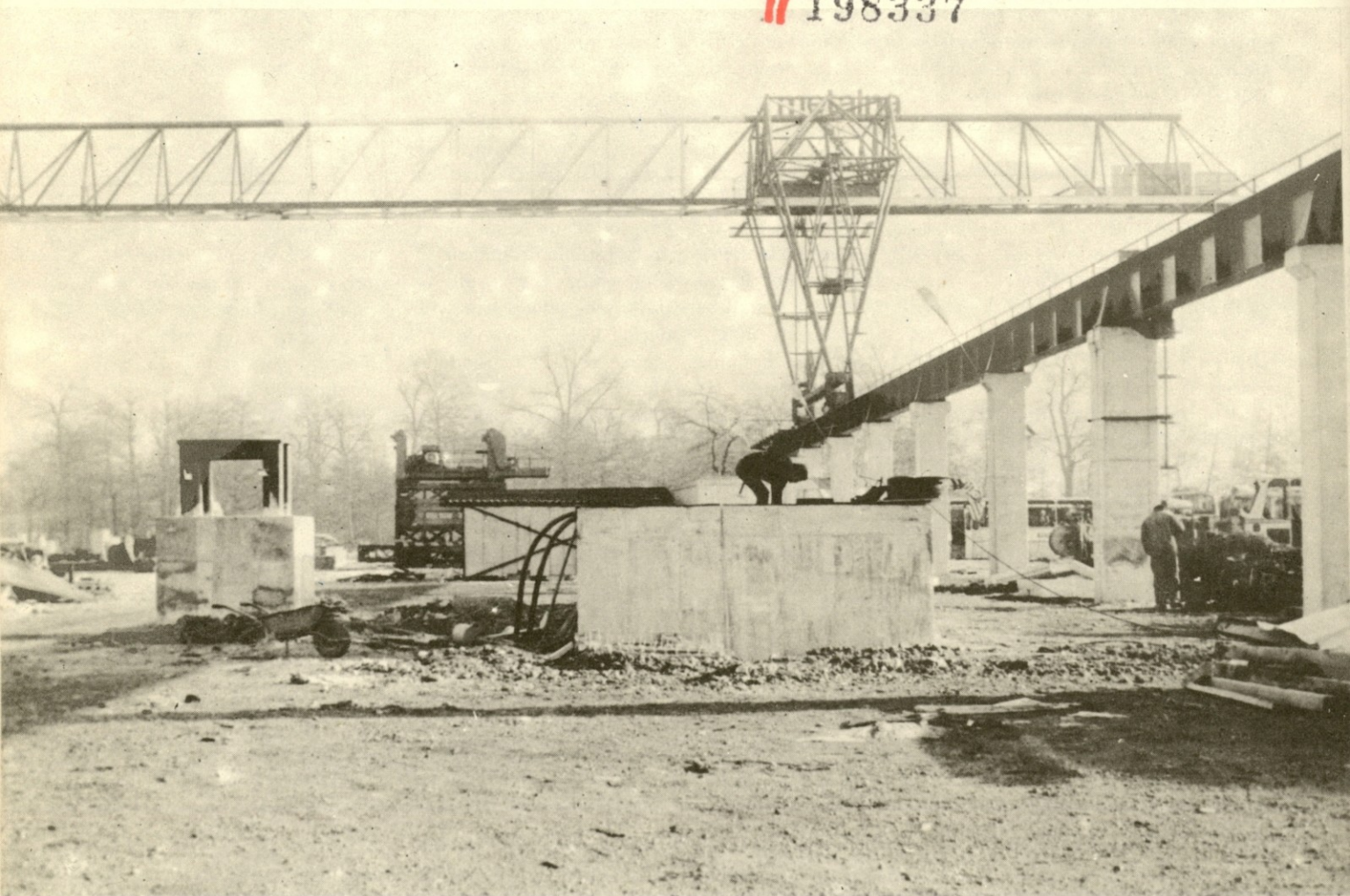

LJUBLJANA, DECEMBER 1986

LETO XXIV ŠT. 6-149

// 198337

**VSEM DELAVCEM, UPOKOJENCEM,
POSLOVNIM PARTNERJEM
IN DRUGIM BRALCEM GLASILA
ŽELIMO SREČNO, ZADOVOLJNO
IN USPEHOV POLNO
NOVO LETO 1987!**

PREGLED NEKATERIH KAZALCEV RAZVOJA DINOSA V 40 LETIH

V prejšnji številki glasila smo v članku „Štiri desetletja dela in ustvarjalnosti“ preleteli zgodovinski prerez naše delovne organizacije z vidika njene dosedanje organiziranosti. V naslednjem prispevku pa želimo prikazati kazalce poslovanja DO DINOS od njene ustanovitve pa do danes.

Iz nekaterih najpomembnejših podatkov, ki smo jih izbrali, prikazujemo stopnje rasti, da bi si lahko ustvarili realno sliko razvoja v štiridesetih letih.

Zaradi lažjega razumevanja dajemo k posameznim kolo- nam naslednji komentar:

1. Količinski kazalec kaže, kako so se povečevale količine po posameznih letih. Kot primerjalno leto smo

vzeli leto 1950 (delovna organizacija je bila ustanovljena leta 1946, vendar je do leta 1951 poslovala v okviru zvezne direkcije brez lastne samostojnosti). Iz podatkov je razvidno, da smo v obdobju 40 let povečali količine za 8,8 krat, kar pomeni, da je bil povprečni trend rasti 2,2 % na leto; če bi vzeli leto 1986, bi bil še nekoliko večji. V ilustracijo naj pove-

mo, da kaže ocena za letošnje leto povečanje fizičnega obsega poslovanja 5,9 %, to je precej več, kot kaže dolgoletno povprečje.

2. Vrednostni kazalec realizacije — tu smo imeli več težave, ker gre pri vrednostnem povečanju za več vplivov, od katerih sta najvažnejša stopnja inflacije in spremembe v strukturi odpadkov deloma pa tudi vpliv dopolnilnih dejavnosti (primarni materiali, predelave ipd.).

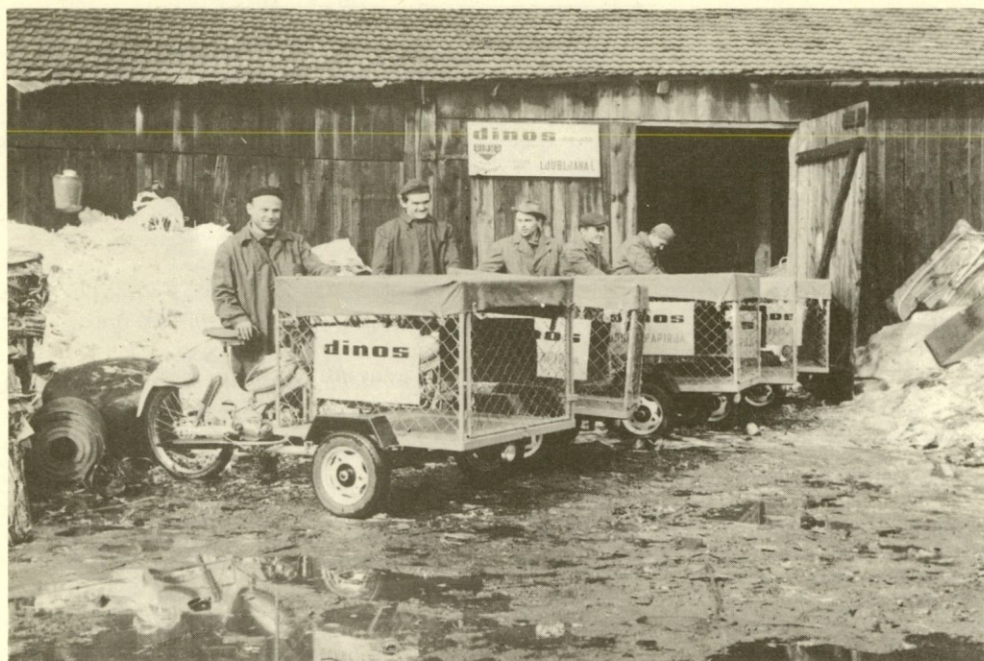
Pomagali smo si z deflatorji Zavoda SRS za statistiko, da smo s tem izločili vpliv inflacije na vrednostno poveča-

nje, kjer pa ne razpolagajo z deflatorji za dejavnost sekundarnih surovin, ampak le za dejavnost repromaterialov, in še to cen na drobno. Zato je treba realne stopnje rasti obravnavati z določeno rezervo oz. predpostavko, da so se cene sekundarnih surovin gibale v določeni korelaciji s cenami primarnih proizvodov. Dolgoročno gibanje oz. trend rasti kaže povprečno letno realno rast v višini 1,6 %, s tem da je v posameznih letih prihajalo do precejšnjega odstopana od tega odstotka. Preveč prostora bi zavzelo, če bi hoteli pojasnjevati vse vzro-

ŠTEVILČNI KAZALCI RAZVOJA DO DINOS

Leto	Količina ton	Stopnja rasti	Vrednost realizacije	Realna stopnja rasti	Poslovni skladi	Verižni indeks	Štev. zaposl.	Stopnje rasti	Fizična produktiv. kg	Stop. rasti
1950	26.000	100,0	6.000.000	—	ni podatkov	—	248	100	104.839	100
1955	34.079	131,0	9.000.000	—	60.000	100	382	154	89.212	85
1960	55.150	212,1	20.000.000	—	235.000	392	466	188	118.348	113
1965	75.218	289,3	40.623.693	+ 44,8	1.500.000	638	511	206	147.198	140
1966	75.376	289,9	52.489.329	+ 4,9	3.101.081	207	545	220	138.305	132
1967	79.840	307,0	58.821.119	+ 4,7	1.126.130	39	501	202	159.361	152
1968	82.848	318,6	74.088.330	+ 23,5	3.003.274	245	487	196	170.119	162
1969	88.422	340,0	79.932.853	— 0,9	4.220.677	140	489	197	180.822	172
1970	95.520	367,4	99.427.857	+ 10,7	5.853.959	139	464	187	205.862	196
1971	108.945	419,0	159.732.159	+ 41,2	7.974.323	136	475	191	229.358	219
1972	117.658	452,5	195.928.325	+ 5,2	8.348.310	105	486	196	242.095	231
1973	115.646	444,8	231.062.819	+ 1,0	7.018.177	84	483	195	239.433	228
1974	137.325	528,2	316.640.685	+ 7,9	30.690.850	437	525	212	261.571	250
1975	134.428	517,0	350.350.238	— 12,2	28.117.223	92	536	216	250.799	239
1976	132.088	508,0	370.634.374	— 3,2	29.669.147	105	527	212	250.641	239
1977	144.728	556,6	401.386.878	— 4,7	31.646.828	107	509	205	284.338	271
1978	153.250	589,4	493.323.361	+ 7,7	45.719.233	144	496	200	308.972	295
1979	168.631	648,6	639.701.720	+ 4,2	57.553.132	126	510	205	330.649	315
1980	172.238	662,4	965.167.930	+ 15,4	109.770.121	191	514	207	335.093	320
1981	175.288	674,2	1.504.142.742	+ 7,5	178.626.611	163	510	206	343.702	328
1982	193.436	744,0	2.326.570.967	+ 20,9	326.460.000	183	508	205	380.780	363
1983	188.039	723,2	3.248.099.355	— 0,3	402.549.600	123	501	202	375.327	358
1984	196.702	756,5	5.094.720.946	+ 1,2	644.035.700	160	500	202	393.404	375
1985	217.962	838,3	10.010.560.610	+ 9,3	824.588.000	128	512	207	425.707	406
ocena										
1986	231.000	888,5	14.700.000.000	— 23,0	400.000.000	48	550	222	420.000	401

Še spomin na čase, ko so „dinosovci“ prevažali material kar s tricikli

ke, ki so na to vplivali. Zato bomo omenili le ekstremna primera oz. odstopanje od povprečne rasti.

Največje vrednostno letno realno povečanje je bilo doseženo v letu 1965, kjer je bila vzrok gospodarska reforma, ki je imela med drugim za cilj tudi uskladitev cen med bazno in predelovalno industrijo v korist baze. Ker ne razpolagamo s podatki (deflatorji) za obdobje pred tem, lahko samo predpostavljamo, da so bile cene sekundarnih surovin pred tem relativne glede na primarne močno podcenjene.

Največje vrednostno letno realno zmanjšanje pa je pričakovati prav v letošnjem letu, ko praznujemo to letnico obstoja podjetja, zaradi prekinitve avtomatičnega mehanizma uravnavanja cen cen sekundarnih surovin glede na gibanje cen primarnih in njihovega velikega zaostajanja, kar se je dobro videlo že ob rezultatih periodičnega obračuna v 9 mesečju.

Vse to ima tudi precejšen negativni vpliv na doseganje

ostalih kazalcev gospodarjenja.

3. Pri prikazu gibanja doseženega poslovnega sklada smo uporabili verižni indeks, ker na njegovo gibanje ne vpliva le-to, kar smo pojasnili v predhodni točki pod predpostavko, da veljajo vsaj približno enaki pogoji za vhodne kot izhodne surovine, ampak so posredi tudi predpisi, ki marsikdaj po svoje krojijo ustvarjena sredstva za lastni razvoj in sploh pogoje gospodarjenja.

Tudi tu vidimo, da je bilo najbolje v letu 1965, to je ob gospodarski reformi, ki nam je dodobra napolnila sklade, vendar je bilo že 2 leti kasneje, to je leta 1967, opaziti najhujši padec v 40-letni zgodovini, katerega vzroki so bili tako objektivne kot subjektivne narave.

4. Število zaposlenih in fizično produktivnost obravnavamo skupaj. Oba podatka sta skupaj s podatkom o količinskem obsegu poslovanja zelo zanimiva in kažeta,

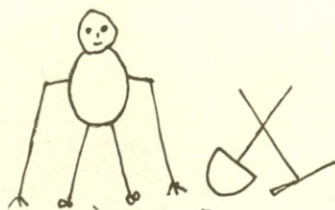
da smo stalno povečevali fizično produktivnost, to pomeni, da je leta 1950 prišlo na delavca 105 ton, leta 1986 pa že 441 ton sekundarnih surovin. Dejansko pa še več, saj bi praviloma morali upoštevati tudi vhodne surovine, ki pridejo v skladišče in ne le one, ki gredo iz skladišča.

Vse to je bilo mogoče le zaradi stalnega povečevanja delovnih sredstev in izboljšanja organizacije dela. Mislimo, da ni treba posebej naštevati, s kolikšnim številom raznih vrst kamionov, dvigal, viličarjev, stiskalnic, pake-tirk, škarij, zabojnikov itd. danes razpolagamo in s kakšnim številom smo leta 1950, ko je bilo v glavnem prisotno ročno delo z lopatami, vilami itd.

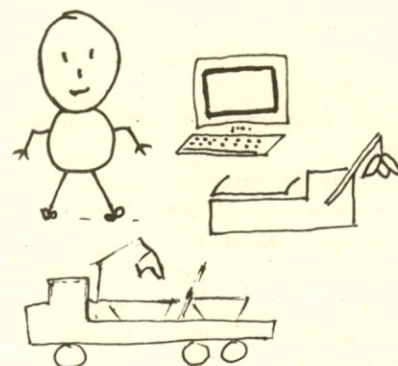
Koliko trpljenja včasih in koliko danes, vedo najbolje povedati upokojeanci. Seveda pa je zato potrebno več znanja in spretnosti pri upravljanju s strojno opremo, več skrbi in čuta odgovornosti za njeno vzdrževanje, več usposabljanja za varno delo, več organizacijskih in drugih sposobnosti. Zato je treba več informatike, podatkov, simulacij posameznih predvidljivih situacij in podobno. Seveda je povedano lahko le

RAZVOJ DINOSAURA

1946 - 1986

1986 - 2026

določen segment, ki kaže na razvoj delovne organizacije; podatek, če ni ustrezno popravljen, zelo malo ali nič ne pove. In ne navsezadnje, tudi številke nikoli vsega ne povedo, saj je človek družbeno bitje, ki ga zanima tudi okolje, v katerem skupaj z drugimi ustvarja „pridelek“. Zagnanost, volja do dela, dobro počutje, tovarištvo,

prijetni spomini pa težave, razočaranja in še bi lahko naštevali, vse to so „boleznini“ sodobnega človeka, ki si želi jutrišnji boljši dan. Zato tudi dela, pripravljen se je žrtvovati in odpovedati marsičemu. Volja kot pravilo, pa tudi znanje in čimveč znanja, to bo potrebno za naslednjih 40 let.

Janez Ramovš

DRUGI O NAS

V novembrski številki strokovno-informativnega časopisa jugoslovanskih delovnih organizacij iz dejavnosti sekundarnih surovin „SEKUNDARNE SUROVINE – INOT“ je bil objavljen daljši prispevek o delu s sekundarnimi surovinami v Sloveniji pod naslovom „KAKO TO RADE SLOVENC!“ V njem avtor članka poudarja, da je bil prav v Sloveniji v zadnjem času dosežen največji razvoj pri zbiranju koristnih odpadkov in pripravi sekundarnih surovin. Pri tem, navaja prispevek, ima določen delež tudi širša družbena skupnost. Zato je v tem članku objavljen pogovor s svetovalko Izvršnega odbora Gospodarske zbornice Slovenije za sekundarne surovine tovarišico Vlasto Uršič.

PREJELI SMO PRIZNANJE SREDNJE NARAVOSLOVNE ŠOLE LJUBLJANA

Srednja naravoslovna šola Ljubljana je DO DINOS ob 50-letnici obstoja šole podelila priznanje za pomoč in dolgoletno sodelovanje pri razvoju ustanove.

Sodelovanje naše organizacije s Srednjo naravoslovno šolo Ljubljana, Peričeva 4, je bilo opredeljeno s samoupravnim sporazumom z dne 27. 11. 1984, o čemer je sprejel sklep delavski svet TOZD PSO.

Pred 50 leti je bila ustanovljena Državna gimnazija za Bežigradom v Ljubljani. V času preobrazbe srednjega šolstva v Sloveniji je v letu 1981 šola pričela izvajati vzgojno-izobraževalne programe naravoslovno-matematične in geološko-rudarske usmeritve in se naslednje leto preimenovala v Srednjo naravoslovno šolo, Ljubljana.

Stanislav Pesjak

INVESTICIJA V CELJU V ZAKLJUČNI FAZI

Investicija izgradnje terminala I. faze se končuje. Postavljeni žerjav, poizkusna proizvodnja, razkladanje in nakladanje vagonov, transport po železnici in cesti daje že končni videz urejene proizvodnje.

Če naredimo analizo trenutnega stanja s PC Celje, ugotovljamo, da smo kljub kasnitvi izvajalcev uredili:

- poizkusno obratovanje škarij I ARNOLD v polnem teku,
- proizvodnjo starih in novih paketov na paketirki „RIKO“,
- kompletno urejeni sistem premikanja vagonov s traktorjem TORPEDO,
- rešeno imamo trenutno razkladanje in notranji transport železa, dospelega z vagoni,
- urejena je kompletna AI ograja,
- v poizkusnem obratovanju imamo napravo EKR 80 za omejevanje električne konice,
- postavljena je kompletna konstrukcija žerjava brez vznožja dela.

Kaj za poizkusno 9-mesečno proizvodnjo nameravamo še urediti:

- dokončno montažo žerjava s probnim zagonom,
- montažo škarij II ARNOLD,
- montažo dvigala LIV,
- prostor za drobno prodajo in odkup,
- zunanjo ureditev parkirnega prostora.

Predvidevamo, da bomo navedena dela zaključili do 31. januarja 1987.

V naslednjem letu planiramo 9-mesečno poizkusno proizvodnjo s 45.000 ton predelave za železarno in livarno. Število zaposlenih bo v odvisnosti od potreb, ki bodo najbolj izražene v poizkusni proizvodnji, povečano. Če bomo medtem rešili problem ročnega rezanja, bomo zaposleni ostali v sedanjem številu.

Gabrijel Omerza

Dela na celjskem terminalu so v zaključni fazi

AKTIVNOSTI NA PODROČJU TEHNOLOŠKEGA RAZVOJA

Zavedajoč se pomena dejavnosti zbiranja in predelave koristnih odpadkov v sekundarne surovine za družbeno in naravno reprodukcijo, so delavci Dinosa že kmalu spoznali in začrtali razvojno pot svoje delovne organizacije. Praznovanje 40-letnice obstoja delovne organizacije je pomenilo praznovanje uspehov na prehojeni poti. Od prvotne dejavnosti trgovskega značaja je Dinos prešel na industrijsko dejavnost zbiranja proizvodnih ostankov in koristnih odpadkov ter njihove predelave v sekundarne surovine po sodobnih tehnologijah, ki danes že popolnoma prevladuje.

Z nenehnimi vlaganji v razširitev zbiralne mreže, v transportno ter proizvodno opremo in objekte ob uvajanju sodobnih tehnologij in organizacije dela je izredno povečal proizvodnjo sekundarnih surovin in izboljšal njihovo kakovost, tako da med sorodnimi dejavniki v SFRJ dosega prvo mesto po proizvedenih količinah in po dohodku na delavca, kakor tudi po akumulativni sposobnosti.

Nadaljnji razvoj dejavnosti Dinosa, ki je načrtan v poslovni politiki in strategiji razvoja ter v razvojnih programih kot sestavinah planskih dokumentov DO in TOZD do leta 1990, je na razvojno-tehnološkem področju usmerjen v razvoj novih izdelkov, tehnologij ter opreme za zbiranje, transport in predelavo odpadkov, v izboljšanje strukture in kakovosti obstoječih proizvodov, v proizvodno-tehnološke racionalizacije zaradi znižanja proizvodnih stroškov, humanizacije dela in izboljšanja delovnih pogojev v proizvodnji, v višjo stopnjo predelave odpadkov,

v prilagajanje strukture in kakovosti vložkov tehnološkim potrebam in zahtevam uporabnikov ter njihovemu razvoju, v pripravo in realizacijo razvojno investicijskih programov in projektov ter v razvoj področja tehnološkega razvoja samega v smislu strokovne in kadrovske krepitve, uvajanja sodobnih metod razvojnega dela, povezovanja z drugimi strokovnimi službami Dinosa in zunanjimi strokovnimi inštitucijami ter razvoja in vključevanja v računalniško podprti dokumentacijsko-informacijski sistem.

Za uresničevanje take razvojne usmeritve je temeljnega pomena jasna opredelitev funkcije in nalog področja tehnološkega razvoja ter sodelovanja s področjem trženja z operativno pripravo dela in proizvodnjo, kakor tudi z zunanjimi inštitucijami.

Za boljše razumevanje v nadaljevanju navedenih načrtovanih aktivnosti področja tehnološkega razvoja ne bo odveč kratka predstavitev razvojno-tehnološkega procesa in temeljnih funkcij

strokovnih služb v tem procesu.

Odločitev za razvoj in uvedbo novega izdelka, tehnologije ali proizvodnih sredstev mora temeljiti na predhodni, strokovno utemeljeni ekonomski analizi, ki pomeni začetek razvoja. Analiza mora obdelati velikost trga, zahteve in naravo kupcev, možne trende, konkurenčnost, oceno plasmaja izdelka na trgu, stroške za razvoj, proizvodnjo in tržno uvedbo izdelka ter oceno dohodka. Pri tem ima posebno vlogo trženje, ki pomeni začetek in konec kakršnekoli razvojne akcije. Kot pogoj realnega planiranja mora biti najbolj informiran člen industrijske proizvodnje, ki stalno zajema informacije o stanju lastne proizvodnje in prodaje ter konkurence z vzroki za uspeh ali neuspeh in spremlja nove perspektivne izdelke. Kazati mora na uvedbo ali umik proizvodnega programa, na velikost vplivov pri kreiranju novih izdelkov ali pri preoblikovanju obstoječih glede na trg tako, da bodo kakovostni, uporabni, konkurenčni v ceni in da bo dosežen predvideni cilj. Planiranje industrijske proizvodnje terja čim bolj zanesljivo definicijo izdelka. Planiranje proizvodnje pa mora biti hkrati živa zveza med okoljem in trženjem. Služba trženja mora tesno sodelovati z razvojno službo pri koncipiranju izdelkov, pri njihovem spreminjanju ter pri odločanju o vključevanju novih investicij ter o smiselnosti nadgrajevanja z lastnim in tujim znanjem.

Razvoj, ki obsega poleg razvoja samega tudi raziskave, mora temeljiti na sodobnih metodologijah dela, majhni režiji in visoki učinkovitosti.

To je mogoče doseči le z dobro koordinacijo in organizacijo kateregakoli razvojnega projekta, kar pomeni, da mora razvojno-raziskovalno delo upoštevati organizacijske zakonitosti. Pri tem je zlasti pomembno ažuriranje razvojnih faz variantnih rešitev in vključevanja sodobnejših sredstev za skrajšanje razvojnega časa. Področje razvoja mora biti organizirano tako, da je sposoben kvalitetne strokovne ocene in tudi kvalitetnega predloga kakršnekoli akcije, ki zadeva obstoječe zasnove izdelka ali tehnologije, njene spremembe ali povsem nove zasnove zaradi povečanja koristnosti, kakovosti in uporabnosti kot opozarja trženje oz. razmere na trgu. Razvoj mora biti prav tako sposoben zmanjševati zahtevnost strukture, tehnologije, nepotrebne natančnosti, različnosti materialov, trajanje izdelave itd., kar mora biti rezultat stalnega posvetovanja in sodelovanja s službama trženja in tehnologije.

Razvoj mora sistematično vključevati domače notranje in zunanje pa tudi tuje umske potenciale in koristne informacije s pomočjo sodobnih komunikacijskih sredstev, skupinsko orientiranega reševanja problemov in časovno opredeljenih oz. diktiranih akcij, ki fleksibilno koncentrirajo strokovni kader na reševanje problemov glede na njihovo na-

ravo, značilnosti in specifičnosti.

Podobne značilnosti kot razvoj morata imeti tudi tehnologija in proizvodnja glede na stalno spreminjanje tehnoloških postopkov oz. uvajanje novih, uvajanje metodologij za zmanjševanje stroškov z nujnostjo uvajanja računalniško vodenih procesov, kontrole kvalitete in medfaznega vrednotenja rezultatov s končnim testiranjem pomembnih izhodnih parametrov, da se zagotovi vpliv na stalnost kvalitete proizvodnje, na zmanjševanje proizvodnih stroškov, na izboljšanje delovnih pogojev itd.

Odločitev o izboru, razvoju in uvedbi novega izdelka, tehnologije ali proizvodnih sredstev, ki se sprejme na ravni strokovnega kolegija ob sodelovanju vodij ustreznih služb, mora temeljiti na strokovnih osnovah, ki jih v medsebojnem sodelovanju koordinirano pripravijo službe trženja, razvoja, tehnologije in proizvodnje vključno s plansko službo.

Da bi priprava strokovnih razvojnih osnov potekala organizirano, celovito, pravočasno in v medsebojnem sodelovanju, smo v programu dela področja tehnološkega razvoja za leto 1987 opredelili poleg konkretnih razvojno-tehnoloških nalog in

aktivnosti tudi naloge, ki se nanašajo na opredelitev postopka, vsebine dela in funkcij posameznih strokovnih služb v procesu razvoja in uvajanja novega izdelka, tehnologije ali proizvodnih sredstev ter pri uvajanju racionalizacij, inovacij in koristnih predlogov v obstoječo proizvodnjo. Ta naloga ter naloge na področjih načrtovanja in metodologije razvojnega dela, informacijskega sistema, izobraževanja ter strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja, so temeljnega pomena za notranjo strokovno rast in krepitev funkcije področja tehnološkega razvoja ter njegovega sodelovanja in povezovanja z drugimi strokovnimi službami v delovni organizaciji ter strokovnimi inštitucijami izven nje v zvezi z uresničevanjem konkretno zastavljenih nalog.

V predlogu programa dela področja tehnološkega razvoja za leto 1987 smo skladno z navedenim ter opredeljeno poslovno politiko in strategijo razvoja ter razvojnimi programi delovne organizacije in TOZD do leta 1990 in na podlagi tekočih razvojnih in inovacijskih pobud opredelili naloge po področjih.

Področje razvoja novih tehnologij in proizvodov obsega:

- dokončanje razvoja in dokumentiranje sistema zbiranja odpadne steklene embaleže s programom uvajanja v prakso,
- uvajanje dejavnosti termične imobilizacije galvanskih muljev v alumo silikatih po upravni verifikaciji postopka na podlagi elaborata izvedenih raziskav,
- usposobitev in aktiviranje novega vira porabe odpadnih gum kot dodatnega energetskega vira v cementni industriji ter zagotovitev pogojev za povečanje zbiranja, transporta in skladiščenja odpadnih gum,
- zaključek modelnih raziskav pirolitskega postopka za obdelavo kompozitnih materialov, opredelitev tehnično-tehnoloških parametrov na podlagi povečevalnih metod za projektiranje industrijske naprave ter izdelava idejnega projekta kot podlage za pripravo investicijskega programa in izvedbenega projekta,
- analiza virov lesnih in drugih gorljivih odpadkov ter možnosti njihove predelave v brikete za kurjenje v individualnih kuriščih, izdelava predlogov idejnih rešitev kot podlage za odločitev o razvoju in uvajanju dejavnosti,
- izdelava predloga programa in idejnega projekta regeneracije fotografskih fiksirjev in pridobivanje srebra kot podlage za odločitev o izdelavi investicijske dokumentacije in o uvedbi sistema,
- razvoj novih postopkov za razrez kosovnih odpadkov železa oz. kasacijo železnih konstrukcij,
- opredelitev postopa izločanja odpadnih olj in oljnih emulzij iz jeklenih ostružkov in ekološko

varnega odstranjevanja z idejno projektno rešitvijo,

- opredelitev postopka površinskega čiščenja in predelave nove jeklene pločevine v vložek za potrebe kemične industrije s projektom idejne rešitve.

Med projektno-investicijskimi nalogami so najpomembnejše:

- razširitev in rekonstrukcija obrata za predelavo koristnih odpadkov DE Ledine pri Mariboru, vključno z ekološko sanacijo območja,
- opredelitev in izvajanje programa aktivnosti v zvezi s preselitvijo zbiralnice v Gornji Radgoni na novo lokacijo in izgradnjo delovne enote na tej lokaciji,
- dopolnitev investicijskega projekta predelave jeklenih ostružkov v PC Črnuče in izvedba priprav za prvo fazo izgradnje,
- izdelava projektno-investicijskih osnov za povečanje obsega in izboljšanje kakovosti priprave železarskih in livarskih vložkov v predelovalnih centrih glede na povečanje potreb Slovenskih železarn in livarn.

Na področju racionalizacije obstoječih sistemov zbiranja in predelave odpadkov je vrsta pomembnih in zahtevnih nalog. Med najpomembnejšimi so:

- izdelava tehnoloških projektov kot podlage za enotno ureditev in opremo zbiralnic, skladišč in delovnih enot,
- optimizacija in tipizacija naprav in opreme za sisteme zbiranja, pretovarjanja, notranjega in zunanega transporta, sortiranja in predelave vseh vrst odpadkov v sekundarne surovine z razvo-

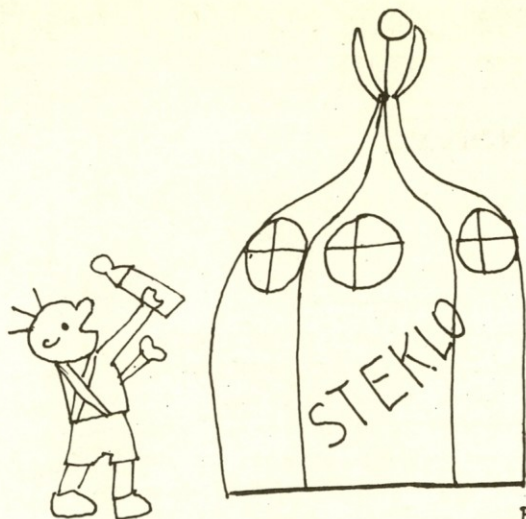

Vse bolj popularni zbiralniki za steklo

jem novih naprav in opreme,

- tipizacija proizvodnih in skladiščnih objektov,
- izdelava tehnoloških projektov in postopkov zbiranja in predelave odpadkov s standardi kakovosti sekundarnih surovin, normativi porabe materialov, energije in časa ter opredelitvijo proizvodnih sredstev kot podlago za načrtovanje proizvodnje, operativno pripravo dela, kontrolo kakovosti proizvodnje in ugotavljanja proizvodnih stroškov,
- humanizacija dela in izboljšanje delovnih pogojev v proizvodnji pri opravljanju najtežjih del na prostem pod obremenitvami delovnega in zunanega okolja,
- višja stopnja predelave odpadkov ter izboljšanja strukture in kakovosti vložkov glede na tehnološke zahteve uporabnikov,
- racionalizacija sistema selektivnega zbiranja, sortiranja, skladiščenja tran-

PETROVIČ KATARINA
8 let

... MISLIM, DA JE PLAV, DA SE JAZ PLISPEVAM K ZBILANJU STALEGA STEKLA

sporta in predelave odpadnega papirja z opredelitvijo ukrepov na različnih ravneh,

- priprava kakovostnega livarskega vložka na podlagi selektivnega zbiranja in usmerjanja kakovostnih surovin v predelavo,
- priprava kakovostnih

vložkov za proizvodnjo ferosilicija, modifikatorjev za livarne in normalnega korunda.

S tem so podane glavne splošne in konkretne razvojne naloge in usmeritve na področju tehnološkega razvoja. Predstavljajo izhodišče za usklajevanje in opredelje-

vanje razvojnih elementov plana za leto 1987. Do sprejetja planov bosta opravljena izbor in natančnejša opredelitev razvojno-tehnoloških nalog ter potrebnih pogojev za njihovo uresničevanje.

Srečko Brus

PODPISANE PRVE POGODBE

Sistem in zbiranje odpadne steklene embalaže se lepo uveljavlja. V Ljubljani se večja število postavljenih zbiralnikov in zbrana količina odpadnega stekla. Že v kratkem bomo imeli tu 150 zbiralnikov. Nenehno pa nas kličejo predstavniki krajevnih skupnosti, lastniki bifejev, hišniki večjih blokov ali pa kar občani, da tudi pri njih namestimo zbiralnik. Seveda vsem ne moremo takoj ugoditi. Program za leto 1986 je predvideval postavitve približno 300 zbiralnikov. Smo v fazi uvajanja sistema, ko se še vedno srečujemo z neznankami in bi s prehitro širitvijo sistema zabredli v organizacijske in druge težave.

V eni od prejšnjih števil glasila smo že omenili, da se dogovarjamo tudi drugod v Sloveniji na vzpostavitve zbiranja stekla. Tako imamo podpisane pogodbe še za nekatera področja v Sloveniji. V Novi Gorici smo v zaključku postavitve 65 zbiralnikov, v grospejski občini jih bomo v kratkem postavili petindvajset, v črnomaljski pa enaindvajset. Predlog lokacij pa pripravljamo tudi za občino Novo mesto.

V zimskih mesecih bomo aktivnosti prenesli v toplejše kraje → v našo obalno regijo in Istro. Mogoče tudi na Reko. Nato pa v Krško, Brežice, Kočevje, Ajdovščino...

Izdelana bo prva serija 2000 l zbiralnikov, oznake E 2. Preizkušamo pa tudi „bolk“ izvedbo volumna 1600 l. Razvili smo izpopolnjen člen dvigala za rokovanje z zbiralniki. Naročenih imamo 5 barv. V izdelavi je dokumentacija, ki bo služila za prenos aktivnosti v naše DE. V sistem STEKLO so se začela vključevati tudi druga področja v DO DINOS – trženje, pravna služba itd.

Aktivnosti v DO DINOS se takoj širijo in prehajajo v organiziran sistem aktivnosti, ki so osnove za nemoteno širjenje in uvajanje zbiranja stekla v vsej SR Sloveniji, pripravljamo pa tudi prve korake izven naše republike.

Širše o programu za leto 1987 bomo opisali v eni naslednjih števil.

Rafael Kravcar

SPREJEM ZA PREDSTAVNIKE LJUBLJANSKE UNIVERZE ...

Naša delovna organizacija že 4 leta sodeluje z Univerzo Edvarda Kardelja v Ljubljani, točneje z njenim Računalniškim centrom, na področju informatike in računalništva. To sodelovanje je za DINOS izrednega pomena pri nadaljnjem razvoju dejavnosti v smislu sodobnega pristopa poslovne informatike kot tudi informacijskega sistema kot celote. Ta oblika sodelovanja je med drugim porodila nove zamisli še o trdnejši povezavi tudi z Inštitutom Jožefa Štefana ter fakultetami za strojništvo, tekstilno tehnologijo, metalurgijo in drugimi ustanovami v okviru univerze.

V znak zahvale za uspešno sodelovanje je delavski svet delovne organizacije DINOS ob 40-letnici podelil ljubljanski Univerzi posebno priznanje, ki ga je rektorju prof. dr. Ivanu

Kristanu izročil generalni direktor Vladimir Kralj. Sprejema sta se udeležila še predstojnik Računalniškega centra Univerze dipl. ing. Franc Mandeljc in predsednik poslovnega odbora Računalniškega centra Univerze, dr. Viljem Rupnik.

... IN ZA POSLOVNE PARTNERJE

Ob letošnjem jubileju smo pripravili sprejem tudi za predstavnike nekaterih delovnih organizacij, ki se ukvarjajo z dejavnostjo priprave sekundarnih surovin in s katerimi DINOS že vrsto let navezuje tesne prijateljske in poslovne vezi. Udeležili so se ga predstavniki delovnih organizacij METISA z Reke, DALMOSA iz Splita, JUGOSIROVINE iz Skopja in OBNOVE iz Beograda, vabljeni predstavniki 23. OKTOBRA iz Novega Sada pa se sprejema zaradi službenih obveznosti niso mogli udeležiti. Tudi njim so bila podeljena priznanja, ki so hkrati vzpodbuda za še trdnejše sodelovanje v prihodnje.

J. Češnovar

Generalni direktor DO DINOS Vladimir Kralj predaja priznanje rektorju ljubljanske univerze dr. Ivanu Kristanu

Direktor reškega Metisa Duško Dragičević prejema priznanje

POSVETOVANJE SPLOŠNEGA ZDRUŽENJA ČRNE METALURGIJE „INOT“

Tretjega in četrtega decembra 1986 je bilo v Arandželovcu posvetovanje „INOT“, poslovne skupnosti črne metalurgije, z udeležbo 38 delovnih organizacij in treh sestavljenih organizacij združenega dela. Poleg članic so bili navzoči še predstavniki železarn, livarn in gospodarske zbornice Jugoslavije.

Teme posvetovanja so obsegale različna področja, med katerimi so bile posebno poudarjene:

- jekleni odpad in njegov vpliv na proizvodnjo jekla in jeklenega liva,
- vloga jeklenega odpadka

- v proizvodnji odlitkov,
- legirani jekleni odpadki in njegov vpliv na kvaliteto proizvodnje jekla,
- jekleni odpadki v svetovni proizvodnji jekla.

Splošne ugotovitve posvetovanja so, da tehnično-tehnološka opremljenost večine članic „INOT“ ni na zado-

voljivi stopnji, kar direktno vpliva na kakovost proizvodnje sekundarnih surovin – železa. Samo določen del proizvajalcev, med katerimi se omenja naše ime DINOS, razpolaga s sodobno opremo, kot npr.:

- šreder za predelavo starih avtomobilov, bele tehni-

ke in drugih večkomponentnih materialov,

- hidravlične škarje za razrez in pripravo starega železa,
- preše za baliranje nove in stare pločevine,
- kompletna postrojena za proizvodnjo briketov.

Razvoj zbiralcev sekundarnih surovin je bil povezan z zahtevami železarn in livarn, ki pa zaradi visoke konjunktura niso zahtevale kvalitetnega vložka, temveč so se zaradi pomanjkanja surovin

– železa vedno zadovoljile s kvaliteto, ki jim je bila posredovana.

Posledica konjunkturne prodaje zbiralcev sekundarnih surovin je slaba opremljenost skladišč in zato ni mogoče v kratkem času izboljšati kvalitete pripravljenega vložka.

Od proizvajalcev jekla se zahteva na zunanjem trgu kvaliteto, ki se doseže tudi z dobro pripravo vložka.

Kvaliteta sekundarne surovine – železa ocenjujemo na

osnovi pregleda kemijske sestave, velikosti, nasipne teže, primesi barvnih kovin, primesi emajla, barv itd. Vsi navedeni parametri direktno vplivajo na izkoristek peči, odgor starega železa v čau lepljenja, čas šaržiranja in končno kvaliteto surovega jekla.

Iz navedbe sledi zaključek, da tisti proizvajalci, med katere menim, da sodimo tudi mi, ne bodo imeli težav plasmana sekundarnih surovin – železa, če bo pripravljen v

takšni kvaliteti, da lahko železarna in livarna dosežeta zahtevano kvaliteto končnega produkta.

Pri celovitem pregledu posvetovanja ugotavljam, da je bila naša usmeritev popolnoma pravilna in glede na izgradnjo terminala v Celju uresničujemo splošne ugotovitve železarn in livarn, da potrebujejo kvalitetno predpripravo sekundarnih surovin – železa.

Gabrijel Omerza

INOVACIJE – INOVACIJE – INOVACIJE

Že večkrat smo v glasilu želeli s posameznimi članki spodbuditi delavce Dinosa k inventivni dejavnosti. Ni bilo pozitivnega odmeva. Kanček upanja pa se je porodil v TOZD Tekstilka, kjer so na eni od zadnjih sej delavskega sveta te temeljne organizacije sprejeli sklep o izplačilih nadomestil štirim avtorjem za inovacije, in to skladno s Pravilnikom o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih.

In kdo so ti avtorji?

Drago KAMPUŠ (TO Bohova) je prejel nadomestilo v višini 12.226 din za „izboljšavo pogona na stroju za izdelavo čistilne bombaževine“.

Janez OBLONŠEK (TO Bohova) – nadomestilo v višini 24.435 din za „povečanje volumna kesona na tovornem vozilu TAM 130“.

Jože ŠPORAR (TO Ljubljana) – nadomestilo v višini 75.755 din za „izdelavo priprave za stresanje vreč na liniji TEMAFA“.

Zdene ZALAR (TO Ljubljana) – nadomestilo v višini 39.278 din za soavtorstvo z Jožetom Šporarjem.

Vsem avtorjem omenjenih inovacij izrekamo iskrene čestitke!

V tem času pa se je sestala

tudi Komisija za inovacije TOZD POS in ugotovila, da na Razpis zbiranja predlogov inovacij, ki je bil objavljen v glasilu št. 4 v razpisnem roku, nihče ni poslal predloga. Vzrokov za to je verjetno več. Morda nekateri niso zbrali dovolj poguma, da bi posredovali predloge komisiji ali pa je kdo od delavcev že pripravil kakšno izboljšavo, pa ni vedel, ali sodi to med koristne predloge, tehnične izboljšave ali celo izume in zato tudi svoje ideje oziroma izdelka ni prijavil komisiji. Vendar to še vedno lahko stori. Skratka vsak delavec TOZD POS, ki meni, da je v tem letu vpeljal neko izboljšavo, idejno rešil določen problem v smislu boljših pogojev za delo, zmanjšanja stroškov oz. drugačne racionalizacije dela ali povečanja ekonomičnosti poslovanja, naj svoj predlog posreduje Komisiji za inovacije TOZD POS, tovarišu Cvetu Rovšku, ki je predsednik te komisije, na Predelovalni center Ljubljana, Šlandrova 6, Ljubljana.

Sklep omenjene komisije, da ponovi Razpis zbiranja predlogov inovacij, objavljamo v tej številki glasila.

Janez Češnovar

RAZPIS ZBIRANJA PREDLOGOV INOVACIJ

Razpisujemo natečaj zbiranja inovacij.

Udeležijo se ga lahko vsi zaposleni v DO DINOS, kot tudi delavci in občani, ki sicer niso člani kolektiva. Do sredine novembra 1986 bo Komisija za inovacije TOZD Priprava odpadnih surovin, DO DINOS, Ljubljana, zbirala predloge inovacij na področju novih tehnologij in višjih stopenj predelave za obstoječe zbrane odpadne surovine.

Z vpeljavo česa novega – novotarij, zboljšanja obstoječih stanj bomo dosegali večjo kvaliteto, boljše izkoriščanje opreme in surovin in morda bo kakšno delo lažje in hitreje opravljeno.

Predloge pošljite v pisni obliki. Če avtor želi ostati anonimen, naj svoj predlog označi s šifro. V posebni kuverti pa mora navesti poleg šifre še svoje osebne podatke. V primeru, da je več avtorjev, navedejo vsi osebne podatke.

Komisija bo prispela predloge pregledala ter izbrala najboljše tri ter predlagala delavskemu svetu, da jih dodatno primerno nagradi. Po Pravilniku o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih pa predlagatelju ostane delež, izračunan iz inovacijskega dohodka.

Zadnji dan za oddajo je 15. marec 1987. Predloge pošljite na naslov: DO DINOS, Komisija za inovacije TOZD POS, Titova 118, Ljubljana.

Komisija za inovacije
TOZD POS

PREDSTAVLJAMO VAM...

S 1. avgustom tega leta je sklenil delovno razmerje v DO DINOS Edvard METLIČAR. Najprej je bil imenovan za vršilca dolžnosti vodje Delovne enote Gornja Radgona v ustanavljanju, s 3. 10. pa ga je delavski svet TOZD POS imenoval za vodjo te enote.

Tovariš Metličar je po poklicu strojni inženir. Pred prihodom v našo delovno organizacijo je bil zaposlen na vodilnih delih in nalogah v TAM Boris Kidrič v Mariboru, v delovni organizaciji Avtoradgona, pozneje v Elradu, nazadnje pa je bil podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine občine Gornja Radgona.

In kaj je narekovalo njegovo odločitev, da je sklenil združiti delo pri DINOSU? Na to vprašanje je takole odgovoril:

„Predno vam odgovorim, se moram nekoliko ozreti v preteklost. Problem v zvezi z zbiranjem koristnih odpadkov in pripravo sekundarnih surovin obstaja v Gornji Radgoni že vrsto let. Skladišče DINOSA, ki je najprej delovalo v okviru Delovne enote Maribor, od lani pa v okviru enote Murska Sobota, obstaja v Gornji Radgoni že vrsto let. Takšno, kakršno je danes, pa ne ustreza več glede na razvoj urbanizacije mesta. Področje Gornje Radgone je v pretežni meri kmetijsko in zaradi tega je v tem delu zelo težko najti novo primerno lokacijo za skladišče. Zadnjih 10 oziroma 15 let je v Gornji Radgoni čutiti pospešene težnje po razvoju mesta in okolice. Zgrajena je bila industrijska cona, kjer je svoje moderne prostore dobila že Avtoradgona. Prav v času tega razvoja pa je svojo ‚šanso‘ izko-

Edvard METLIČAR

ristil tudi DINOS in se po dogovoru s predstavniki občine Gornja Radgona odločil, da zgradi v tem mestu v industrijski coni novo enoto, na kateri se bo izvajala tudi priprava sekundarnih surovin. To pa je narekovalo mojo odločitev, da združim delo v Dinosu, ker sem videl perspektivo razvoja te dejavnosti v tem delu Slovenije. Zavedati se morate, da je Gornja Radgona v neposredni bližini meje z dvema sosednjima državama Avstrijo in Madžarsko in dolgoročno gledano tudi tu vidim določene prednosti, predvsem glede obmejnega poslovnega sodelovanja na področju dejavnosti sekundarnih surovin.

Zasnova razvojne poti na bodoči lokaciji, ki je na zelo lepem kraju, je nekje že definirana. Nisem optimist, če rečem, da bo enota čez leto dni že delovala na novi lokaciji.“

Sicer pa tovariša Metličarja do same izgradnje enote čaka veliko dela in nalog, predvsem pa:

- izpeljava načrtane investicije v Gornji Radgoni – novo skladišče na novi lokaciji, ki bo osnova za nadaljnji razvoj v specializirano DE na področju predelave odpadkov iz ožjega in širšega področja Pomurja in Štajerske,
- raziskave s pripadajočim marketingom za opredelitev specialne predelave koristnih odpadkov glede na prostorske in poslovne prednosti lokacije nove DE. Skratka, iskanje ekonomsko in tehnično tehnološko optimalnega proizvodnega programa za novo DE v smislu višje oblike predelave koristnih odpadkov v sekundarne surovine,
- iskanja novih oz. dodatnih možnosti predelave zbranih koristnih odpadkov v sekundarne surovine ali ekonomsko interesantne izdelke skozi kooperacijo (individualne ali OZD) v smislu povečanja izplena iz zbranega blaga na ožjem to je pomursko-štajerskem in širšem slovenskem prostoru,
- angažiranju in pridobi-

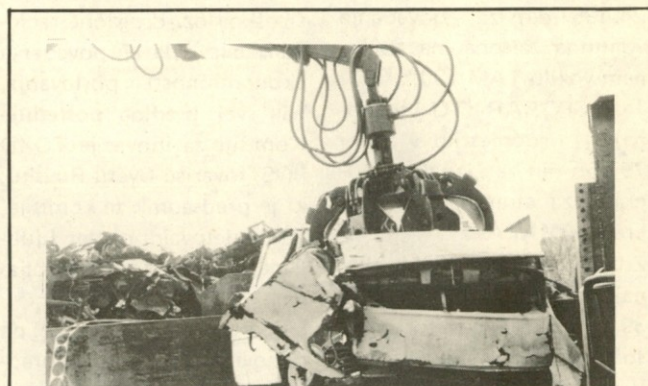
vanju novih poslovnih partnerjev na področju zajemanja koristnih odpadkov v ožjem radgonskem in širšem štajerskem področju ter ostalem področju širom Jugoslavije,

- iskanja možnosti mednarodne menjave in delitve dela s sosednjima državama na področju dejavnosti sekundarnih surovin,
- sodelovanje in pomoč delovnim enotama Maribor in Murska Sobota pri iskanju optimalnih rešitev glede na njune komparativne prednosti z namenom povečati količinski obseg in kakovost poslovanja ter koordiniranega obvladovanja blagovnih tokov na celotnem področju Štajerske, Koroške in Pomurja.

Ob koncu najinega pogovora me je zaprosil, da v njegovem imenu zaželim vsem delavcem Dinosa in bralcem glasila srečno Novo leto 1987.

Mi pa mu želimo pri njegovem delu čimveč uspeha in dobrih poslovnih rezultatov.

Janez Češnovar

Z ustrezno tehnično opremo do boljših poslovnih rezultatov

OBISK NA DELOVNI ENOTI SLOVENSKE KONJICE

V NAŠI STALNI RUBRIKI GLASILA „OBISK NA DELOVNI ENOTI...“ SEM SE USTAVIL NA KONČNI POSTAJI, VSAJ KAR ZADEVA ENOTE V OKVIRU TOZD PRIPRAVA ODPADNIH SUROVIN, V SLOVENSКИH KONJICAH.

TAKO SEM VAM V DVEH LETIH SKUŠAL PREDSTAVITI VSEH 13 DELOVNIH ENOT TOZD POS IN ČE STE REDNI BRALEC GLASILA, STE SI LAHKO PO SVOJE USTVARILI SLIKO VSAKE OD NJIH.

PEŠČICA DELAVCEV, KI JE ZAPOSLENA NA KONJIŠKI ENOTI, ME JE ZELO GOSTOLJUBNO SPREJELA IN VSI SO BILI VOLJNI SODELOVATI V TEM ČLANKU.

Kot pa je že v navadi, sem se najprej napotil do vodje enote Maksa Nagliča, ki vodi enoto že polnih 11 let, pred tem pa je opravljal na isti enoti dela voznika. Takole je stekel najin pogovor:

„Tovariš Naglič, ali mi lahko na kratko predstavite vašo enoto?“

„Najprej bi vas opozoril na naslednje! V prejšnji številki glasila sem prebral, da ima trboveljska enota najmanj delavcev od naših enot. No, trenutno jih ima naša še manj, in to le borih deset. Bilo nas je že 15. Po odhodu v pokoj in nekaterih

premestitvah v Celje in ko nas je za nameček zapustil še en delavec v letošnjem letu, nas je ostalo, če se smem tako izraziti, le še za „vzorec“. Torej trenutno so poleg mene še blagajničarka, ki hkrati vodi tudi materialno knjigovodstvo, čistilka, trije vozniki, 2 strojnika in dva skladiščna delavca oziroma sortirca. Vsi smo iz okoliških krajev Slovenskih Konjic, le dva sta iz središča mesta.

Naša delovna enota obstaja od leta 1962, prej je bila celjsko skladišče. Enota se nahaja v središču Slovenskih Konjic. To je vse nekaj drugega kot pred 11 leti, ko smo bili na povsem drugi lokaciji, skladišče je bilo precejšnje vsakomur in tako rekoč prepuščeno poštenju

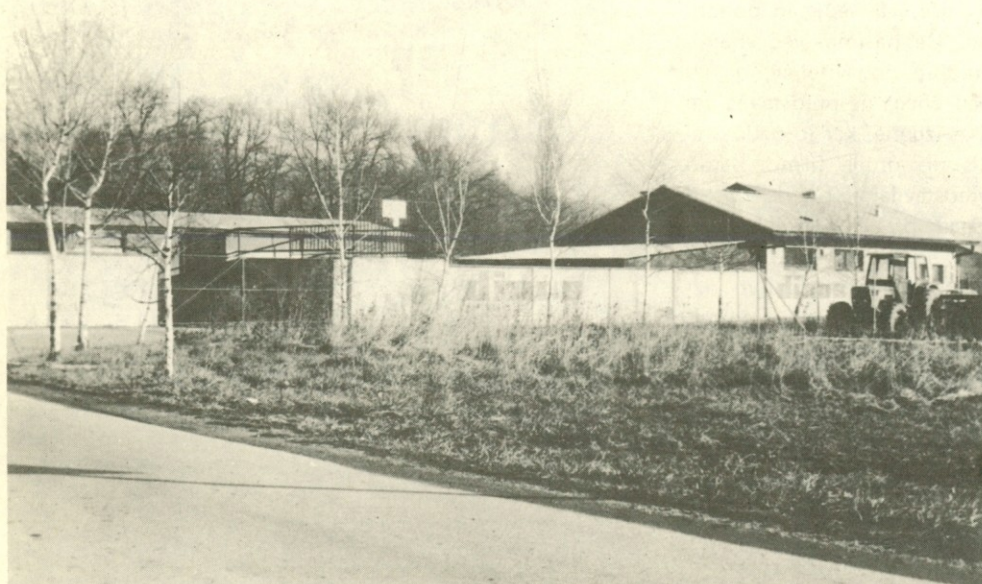
Vodja DE Slovenske Konjice
Maks NAGLIČ

krajanov, skratka v vsakem pogledu neprimerno, glede na količine materiala, ki so se večale iz leta v leto.

Današnja površina enote meri 4500 kvadratnih metrov, od tega je okoli 700 kvadratnih metrov pokritih površin od skladišč za papir, reprovodni materiali, barvne kovine do upravnih prostorov.

„No sedaj, ko sem na grobo spoznal enoto, me zanima, kako poslujete?“

„Priznati moram, da zadnji dve leti zelo dobro poslujemo in planske obveznosti v redu izpolnjujemo. Po nekakšni krizi pred dvema leti smo prišli na zeleno vejo. Za tako stanje ima ogromno zasluga naš največji dobavitelj UNIOR iz Zreč, ki nam letno dobavlja okoli 70 % vsega materiala, ostalih 30 % pa ga dobivamo iz KONUSA, KOSTROJA, COMETA, KOVNARJA iz Vitanj in od drugih, predvsem iz trgovin, od koder nam dobavljajo precejšnje količine papirja. Poudariti moram, da je letošnje poslovno leto doslej najboljšo, odkar deluje enota. In to kljub velikim spremembam, tu predvsem mislim na zmanjšanje delavcev in na

Pogled na Delovno enoto Slovenske Konjice

Občani Slovenskih Konjic so pridni zbiralci koristnih odpadkov

dokaj skromno tehnično opremo, s katero razpolagamo. Naš letošnji plan znaša 13.154 ton in prepričan sem, da ga bomo brez težav dosegli.

Mesečno predelamo oziroma pripravimo okoli 1100 ton materiala, zvečina jekla in to 70 %, ostalo pa je pločevina, papir, barvne kovine in ostružki. Na našo enoto pride res ogromno starega papirja, mesečno v povprečju 64 ton, vendar gre za zelo slabo kvaliteto. V njem je veliko smeti in drugih odpadkov tako, da veliko časa porabimo za sortiranje, predno ga zbaliramo.

Zelo dober je droben odkup, tega je okoli 10 % vseh zbranih količin. Veliko je stalnih zbiralcev koristnih odpadkov, ki nam večkrat na dan pripeljejo material, nekateri od tega celo živijo.

Zelo dobro sodelujemo s komunalno službo; bolj ali manj redno nam dovažajo koristne odpadke, ki jih dobijo z njihovih odlagališč.

Sicer pa naše področje zbiranja oziroma dobavljanja sega tja do Pragerskega, Vitanj, do Makol.

V glavnem imamo obdelano celotno naše območje in le upamo in želimo si, da bi tako stanje trajalo tudi v prihodnje."

„Morda nekoliko provokativno vprašanje. Ali niso tako velike količine, kot jih vsako leto dobivate od UNIORJA, nekakšna ‚potuha‘ za vašo enoto; zaradi česar si ne prizadevate, da bi pridobili nove dobavitelje? “

„Ne bi rekel, da je tako! Viri, od koder naj bi pridobivali material z našega okolišja, so več ali manj izčrpani. Osebnostno bi si želel rajši od 20 do 25 manjših organizacij, od katerih bi dobival material, kot pa le iz ene, kot je na primer UNIOR. Tako pa živim v stalni negotovosti, da ne rečem v bojzani, kaj bo jutri, pojutrišnjem z zreško organizacijo, ali bodo količine drugo leto še takšne ali manjše, ali večje in podobno. Če pa imaš več enakovrednih dobaviteljev, pa izpad enega ne predstavlja velike izgube, ker jo nadoknadiš pri drugi ‚firmi‘. Samo predstavljajte si, da bi bil izpad pri UNIORJU samo 5 %. To bi pomenilo za našo enoto nenadomestljivo izgubo.

Kakorkoli že, poslovanje naše enote je pač odvisno od poslovanja UNIORJA. Samo podatek, da od letošnjih dobrih 13.000 ton pričakujemo od UNIORJA okoli 10.000 ton materiala, vse pove.“

„In kako v zadnjem času uspevate obvladovati takšne količine

Kakovostnemu sortiranju namenjajo veliko pozornost

materiala ob skromnem številu delavcev? “

„Težko! Še sam ne vem kako, vsak mesec s težavo lovimo plan in samo zaradi pomanjkanja kadrov. Večkrat

zaostajamo pri sortiranju, pa pri rezanju in sploh pri pravočasni pripravi materiala. Prav zavoljo tega imamo občasne zaloge, ki si jih sicer ne bi smeli privoščiti. V

Med skromno opremo na enoti sodi tudi dvigalo

glavnem ves material odpremljamo v Celje ali v Ljubljano. Včasih ‚zašteka‘ tudi pri odpremi. Zaradi čim hitrejše in pravočasne odpreme je od časa do časa tudi kakovost pripravljene materiala slabša, čeprav prav kakovostni predelavi namenimo veliko pozornost. Prav v tem vidimo še skrite rezerve v okviru planskih obveznosti. Naš plan za drugo leto znaša 14.400 ton in ob tako majhnem številu delavcev ga bo praktično nemogoče uresničiti. Upajmo, da se bo že v prihodnjem mesecu stanje le delno izboljšalo ob prihodu novega skladiščnika.“

„Ko sva že pri vaših delavcih, se bi ustavila pri medsebojnih odnosih. Znano je, da le-ti v preteklosti niso bili najboljši. Kako je sedaj s tem?“

„Res je, medsebojni odnosi med delavci so bili še v prvi polovici leta neznosni, skajljeni in so v precejšnji meri vplivali tudi na samo delo. Formirali sta se celo dve skupini. Ena je razdiralno delovala ne samo proti meni, ampak tudi med samimi delavci. Po moji oceni je do tega prišlo zato, ker sem od delavcev odločno zahteval izpolnjevanje planskih obveznosti, ki so bile pred nami. Nekateri so se temu upirali, češ da jih ‚sekiram‘. Šlo je skratka za slab odnos do dela, za delovno nedisciplino, ni bilo pripravljenosti za delo. Slaba klima se je ustvarjala med delavci. Stanje se je v drugi polovici leta precej izboljšalo, odkar je odšel en delavec na Predelovalni center v Celju, eden pa si je našel drugo zaposlitev.“ Napotil sem se med same delavce in njih povprašal o trenutnem vzdušju na enoti. Tole so mi povedali:

Olga OROŽ – blagajničarka, ki opravlja tudi dela materialne knjigovodkinje in je pri DINOS-u že 15 let

Kar v redu je, delo mi ustreza, samo žal, premalo nas je. Kar zadeva odnose med delavci, se je stanje popravilo. Še nedavno tega je bilo precej slabše, kar se je odražalo pri samem delu.

Franc ČOH – voznik, 23 let zaposlen na enoti v Slovenskih Konjicah

Kar dobro nam gre! Ko sem prišel sem v službo, smo vse na roko premetavali, danes pa le imamo nekaj mehanizacije. Poslušamo v redu, le še kakšen delavec nam manjka, pa tudi kakšnega stroja se ne bi branili. Meni so vzeli boljše vozilo in ga dali v Celje in mi je ostalo staro. Odnosi, ja ti pa so sedaj v redu. Disciplina je večja pa tudi razumemo se med seboj bolj kot pred časom.

Daniel POTOČNIK – skladiščni delavec

V teh sedmih letih, kolikor sem pri DINOSU, sem kar

zadovoljen, le premalo nas je. Včasih ne veš, kaj bi zagrabil, ali bi sortiral ali rezal material ali nakladal, vse je nujno. Odnosi so boljše, v glavnem so glavni ‚protagonisti‘ šli stran, eni pa so še tu, ne bom jih omenjal, ker sami dobro vedo, kdo so to. Moram reči, da so razdiralno vplivali na naše delovno počutje.

Anton ŠKORJANC – strojnik, 15 let pri DINOSU

Vse bi še bilo, če nam ne bi vzeli delavce in stroje, za nameček pa še vozilo. No, vsaj odnosi so se popravili. Včasih sta bili dve skupini, ki sta vnašali razdor med nami in delovali proti ‚šefu‘.

Elizabeta PODKRAJŠEK – čistilka, ki mora zadnje čase skrbeti občasno še za dela v skladišču

Zadovoljna sem, sedem let združujem delo na enoti, le preveč dela je za tako majhno število ljudi. Potrebovali bi nujno skladiščnika. Med seboj se zadnje čase kar dobro razumemo.

Vrnil sem se k vodji Nagliču in proti koncu mojega obiska sva takole končala najin pogovor:

„Če si zamisliva prihodnost, kakšne načrte in želje ste si zastavili?“

„Ja, o kadrih sem že veliko povedal, pa vendarle. Za nemoteno delo bi potrebovali 14 do 15 delavcev, in to: pisarniško moč, skladiščnega delavca in vzdrževalca, od strojne opreme: škarje za kakovostnejši razrez in stikalnico za pločevino ter dodatno vozilo. Vsa ta mehanizacija nam bi še kako prav prišla. Pa še nekaj nam leži na duši. Želeli bi odpreti manjšo zbiralnico v Poljčanah, kjer bi lahko pridobili dodatne količine materiala. Vse to in upanje, da bodo v UNIOR-ju tudi v prihodnje dobro poslovali, nam je zagotovilo za dobro poslovanje tudi v prihodnje.“

In komentar ob tem!

Načrti so lepo zastavljeni. Vendar pa se ne kaže iz leta v leto zanašati le na enega dobavitelja in ob tem s strahom spremljati njegovo poslovanje, od katerega si v celoti odvisen. Na enoti v Slovenskih Konjicah bodo morali le zavihati rokave in se ozirati po novih dobaviteljih, kajti prepričan sem, da bi ob večji prodornosti in aktivnosti lahko pridobili nove zanesljive dobavitelje.

Janez Češnovar

POPRAVILO STISKALNICE ARNOLD SP 150 V PC LJUBLJANA

Pri opremljanju PC Ljubljana, smo nabavili za stiskanje odpadne pločevine generalno obnovljeno stiskalnico ARNOLD, ki je nato eno leto več ali manj služila svojemu namenu. Imeli smo nekaj težav, ki pa smo jih odpravljali sami oz. so bile take narave, da niso vplivale na samo obratovanje in s tem na proizvodnjo.

Prvo znanilo tegob je bilo puščanje olja pri stranskem cilindru, čemur pa nismo posvečali prevelike pozornosti, saj take težave lahko pestijo tudi nove stroje, dokler se ne utečejo. Problem smo reševali z dolivanjem olja. Sredi poletja pa so nastopile resnejše težave, ki si jih sprva nismo znali razložiti. To je bilo nedoseganje delovnega pritiska v glavnem dvojnem cilindru in lomljenje vzmeti v povratnem ventilu. Menjali smo vzmeti ter preverjali delovanje ventilov na koncu cilindrov, vendar nismo našli prave razlage za napako, ki se je kar kronično ponavljala že nekaj dni. V tem času je bila odkrita tudi razpoka na delu ohišja, ki služi kot nosilec nožev na prednji strani korita. Vzdrževalec Vrtačnik Filip in strojnik Jankovič Dragiša sta zvarila počeno ohišje in zasilno pokrpala obložno pločevino na dnu korita, ki jo je 8-mesečno delo na enem koncu precej „poržrlo“.

Med tem delnim remontom je tehnična služba izdelala delavniške risbe nosilca nožev, potrebne podložne plošče in obložne pločevine na dnu korita. Izdelavo smo zapali našemu poslovnemu partnerju firmi Riko iz Ribnice. V nekaj dneh je bila stiskalnica kolikor toliko nared, da smo nadaljevali s proizvodnjo. Seveda se je omljenje vzmeti in nedoseganje delovnega tlaka hitro ponovila oz. nadaljevalo.

Med tem časom je bil na obhodu v Mariboru, Novem mestu in Ljubljani monter in vzdrževalec firme Arnold. Kot začarana je stiskalnica v njegovi enodnevnih navzorčnosti delala berzhibno. Tudi na vprašanje, kje je bil vzrok težav, nam ni vedel povedati kaj določenega. Delali smo naprej, dokler v začetku oktobra stiskalnica ni dokončno odpovedala poslušnosti. Tedaj smo se odločili, da bomo naredili generalno popravilo celotne stiskalnice.

Delo smo zapali vzdrževalni ekipi ribniškega Rika in našemu vzdrževalcu Filipu Vrtačniku. Poklicali smo v Arnold v Avstrijo in v navzočnosti njihovega človeka začeli z razdiranjem posameznih cilindrov. Že kar pri prvem, seveda najbolj sumljivem, smo našli na presenečenje. V cilindru so bili delci kovinskih ostružkov, ki so naredili grdo razo

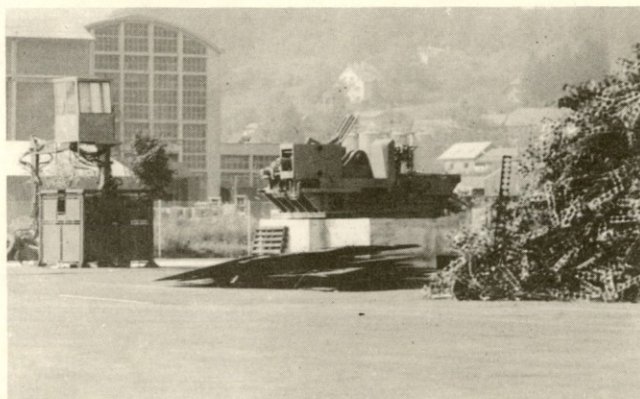
po njegovi celotni dolžini. Sklepali smo, da so bili delci vzrok tudi zatikanju ventila na koncu cilindra, kar je imelo za posledico nedoseganje delovnega pritiska in lomljenje vzmeti v povratnem ventilu. Od kje naj bi delci prišli v cilindru, je vsem ostala uganka. Razdrli in pregledali smo tudi vse ostale cilindre in k sreči na kaj podobnega nismo več našli. Kritična je bila še batnica stranskega cilindra, zaradi česar je ta cilindru tudi puščal olje. Dogovorili smo se, da bodo zaradi enotnih mer cilindrov glavnega dvojnega cilindra le-tega popravili v Avstriji.

Zaradi obljubljenih kratkih rokov popravila smo se odločili, da damo v Avstrijo popraviti tudi batnico stranskega cilindra in povratni ventil. Med tem časom je ekipa vzdrževalcev iz Ribnice in naš vzdrževalec opravila vsa ostala remontna dela (zamenjava dela ohišja kot nosilca nožev na prednji steni korita, poravnava in popravilo bočnega nosilca nožev, zamenjava talnih in bočnih obložnih pločevin, popravilo drsnih glav glavnega in stran-

skega cilindra, čiščenje in prepričanje vseh hidravličnih cevi, ventilov in ostalih cilindrov, čiščenje rezervoarja ter še kup ostalih manjših opravil).

Ko smo dobili iz Avstrije nazaj popravljene cilindre, batnico in povratni ventil, je bilo potrebno vse skupaj le še sestaviti in pričeti z delom. Odločili pa smo se, da namesto stare batnice usposobimo ravno tako, novo, ki smo jo imeli v skladišču in jo je že načel zob časa. Pri popravilu le-te so nam šli na roko v Papirnici Vevče in jo v enem dnevu usposobili za vgraditev. Pod vodstvom avstrijskega vzdrževalca je bila stiskalnica ponovno sestavljena in preizkušena. Po nekajdnevem delu pa se nam je situacija z zatikanjem ventila na koncu glavnega cilindra ponovila. Naš vzdrževalec in strojnik sta odprla ventil in ugotovili smo, da je prišlo do okvare ventila. Gibljivi del ventila je v svojem ohišju delno „zaribal“. K sreči smo imeli v rezervi tak gibljivi del ventila, ki so nam ga izdelali v RIKO, da smo napako lahko dokončno odpravili in da stiskalnica do konca novembra spet normalno opravlja svojo funkcijo.

Anton Golja

Stiskalnica na Predelovalnem centru Ljubljana je že usposobljena

DOPISUJTE
V
GLASILO!

ELEKTRONSKO VAROVANJE V ORGANIZACIJSKIH ENOTAH DO DINOS

Smo v fazi, ko zaključujemo montažo in odpravo vseh pomanjkljivosti sistema elektronskega varovanja v posameznih naših enotah in prehajamo v poizkusno obratovanje. Tako varovanje bomo imeli na naslednjih naših enotah: PC Ljubljana, Sevnica, Kranj, Ptuj, Murska Sobota, Lendava, Titovo Velenje, Koper, Novo mesto in Črnomelj.

Odločitev za tako vrsto varovanja premoženja temelji predvsem na varčevanju s stroški poslovanja. Varovanje z živo silo namreč predstavlja izredno visoke stroške. Če bi ostal režim in obseg varovanja na ravni leta 1985, bi bili stroški varovanja v DO DINOS v letu 1986 predvidoma 78.328.633 din. V nekaterih od navedenih enot bomo v prihodnjem letu fizično varovanje ukiniteli, v nekaterih pa še doslej tega zavarovanja ni bilo in bo novo elektronsko varovanje predstavljalo šele uvedbo varovanja premoženja. V večjih enotah, kot je PC Ljubljana, bo elektronsko varo-

nje v bistvu le dopolnitev fizičnega varovanja, to se pravi elektronsko varovanje bo predstavljalo dodatno povečanje stopnje varovanja. Ne glede na povečano stopnjo varnosti premoženja v naših objektih pa bomo ustvarili določen prihranek stroškov. Saj naj bi celotno elektronsko varovanje za našete enote v tekočem letu veljalo 8,6 milijona din in skupno varovanje v DO Dinosa 63,5 milijona din.

V nadaljevanju želim podati bistvene značilnosti in oris sistema elektronskega varovanja v neki nedoločeni enoti, podrobnost izvedbe je iz varnostnih razlogov seveda

poslovna skrivnost.

Kombinacija zaščite varovanja so različne, saj z njimi preprečujemo nedovoljen poseg tujim osebam, kot so vlomi, napadi, sabotaže in nastanka raznih požarov, eksplozij, prisotnosti nevarnih plinov ipd.

V veliko primerih lahko škodo zmanjšamo ali celo preprečimo s pravilno kombinacijo raznih sistemov zaščite, kot so:

- mehanska zaščita,
- nadzorni in kontrolni sistemi,
- sistemi za javljanje vzloma, napada, sabotaže itd.,
- sistemi za javljanje požara, dima in plinov,
- specialni javljalniki,
- zaščitna tehnika v primeru naravnih katastrof,
- varovanje in nadzor s pomočjo čuvajne službe.

Iz tega sledi, da danes ni možno rešiti problemov za-

ščite posamično. Zraven tehnične rešitve mora biti prisotno šolanje naših ljudi za delo z napravami ter redno vzdrževanje in kontroliranje zaščitnih sistemov.

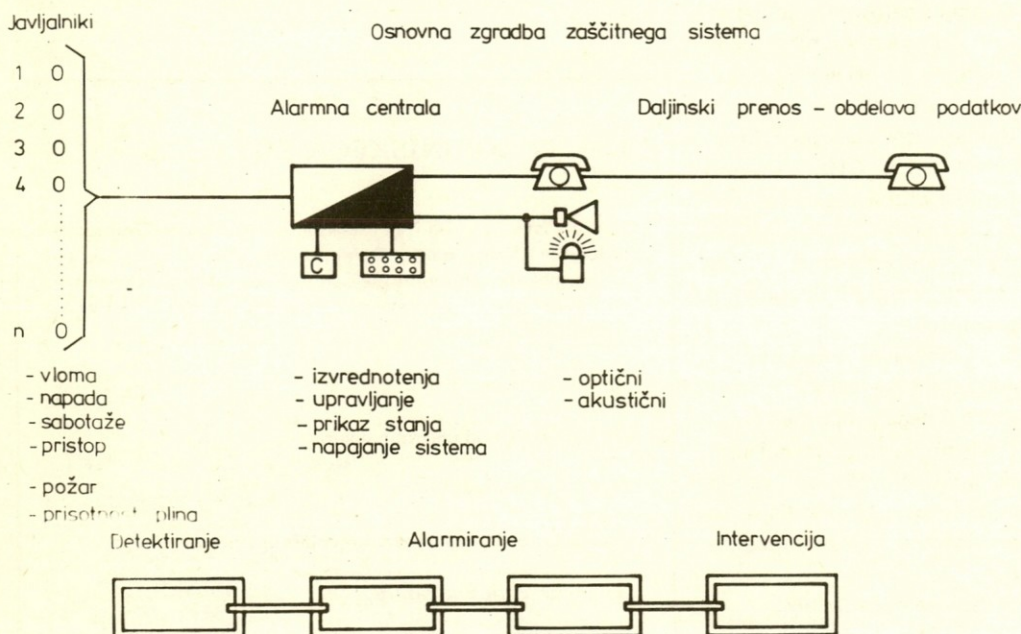
Da nam bo lažje razumeti delovanje in kako se pravilno odločiti pri izbiri pravega sistema, si pogledjmo na sliki 1 osnovno idejo zaščitnega sistema.

Zaščitni sistem predstavljajo javljalniki, ki jih delimo na avtomatske in ročne. Njihova osnovna naloga je odkriti nenavadno (nevarno) stanje in to informacijo prenesti na centralno napravo (alarmno centralo). Centralna naprava informacije, ki jih posredujejo javljalniki preko javljalnih linij na vnaprej predpisan način, pretvori v signale za krmiljenje naprav za akustično in optično alarmiranje oziroma daljinski prenos na intervencijska mesta ter v specialnih primerih tudi za avtomatsko ukrepanje v primeru alarma (TV ali filmsko snemanje, avtomatsko gašenje, zapiranje požarnih vrat, izklop klima naprav, izklop mrežne napetosti itd.).

Protivlomna zaščita

Javljalniki

Naloga javljalnikov je, da ob priliki napada ali vzloma sprožijo preko centrale alarm. Delimo jih v dve glavni skupini: javljalnike napada in javljalnike vzloma. Javljalnike napada aktivira človek bodisi z roko ali nogo. Glede na način aktiviranja ločimo nočne, kolenske, ročne in brezžične javljalnike. Njihovo delovanje in

aktiviranje mora biti brez-slišno. Javljalniki vloma morajo reagirati na neupravičen vstop oseb v zavarovan prostor.

Glede na fizikalne principe jih po načinu delovanja delimo na:

1. elektromehanske javljalnike:

Ti reagirajo na spremembo delovanja neke mehanske veličine, kot npr. pritisk, nateg, nihanja. Osnovni element teh javljalnikov je mehanski električni kontakt.

Izvedeni so kot:

- ročni javljalniki,
- nožni javljalniki,
- kontaktne preproge,
- javljalniki, ki se aktivirajo pri odpiranju vrat, oken, snemanju slik,
- javljalniki za zaščito ograj in podobno,
- alarmno steklo.

2. Javljalniki, ki delujejo na akustičnem principu

Ti javljalniki smejo reagirati le na zvočne efekte, ki so karakteristični za vlom: zvok, ki nastane pri vrtnanju, varjenju, razbijanju stekla in podobno. Sestavljeni so iz kristalnega mikrofona in selektivnega elektronskega ojačevalca. Primerni so za zaščito sten trezorjev (javljalniki šuma), stenskih površin itd. Druga vrsta teh javljalnikov oddaja v prostor ultrazvočno polje. V prostoru se vzpostavi stojno valovanje. Vsaka trenutna sprememba volumenskega prostora (odpiranje vrat, oken, vstop oseb in podobno) se manifestira kot trenutna sprememba frekvence na posebnem sprejemniku sprejemnega signala, kar se izvede kot alarm. Z njim ščitimo zaprte prostore, vetrine in podobno. Posebna izvedba javljalnikov so geofoni. Mikrofon deluje na elektrodinamičnem principu. Uporabljajo se predvsem za zaščito tal in ograj pri zunanji zaščiti.

3. Optični javljalniki

Delujejo na principu spremembe intenzitete infrardeče ali laserske svetlobe. Delimo jih na aktivne in pasivne. Pri aktivnih javljalnikih oddaja oddajnik moduliran usmerjen snop svetlobe k sprejemniku. Če se ta snop prekine, spremeni intenziteta ali zmoti modulacija, se to zazna kot alarm. Uporabljamo jih za zaščito prehodov (princip pasti), velikih steklenih površin, pri zunanji zaščiti in podobno.

Pasivni javljalniki reagirajo na spremembo energije infrardečega sevanja prostora. V žarišču paraboličnega segmentnega ogleda se nahaja polvodniški element, občutljiv na infrardeče sevanje. Ob vstopu človeka v zavarovani prostor pasivni infrardeči javljalik zazna spremembo, povzročeno z infrardečim (toplotnim) sevanjem človeškega telesa. Ti javljalniki so vsestransko uporabni za zaščito zaprtih prostorov. Pred ostalimi javljalniki imajo to prednost, da v prostor ne oddajajo ničesar in jih predhodno ni možno zaznati.

4. Visokofrekvenčni javljalniki

Princip delovanja je enak kot pri ultrazvočnih javljalnikih, le da pri teh javljalnikih uporabljamo visokofrekvenčno valovanje frekvence nekaj GHz. Delujejo lahko tudi na prekinitve kot pri aktivnih optičnih javljalnikih. Uporabljamo jih za zaščito notranjih in zunanjih prostorov.

5. Kapacitivni javljalniki

Aktivirajo se zaradi motnje električnega polja med elektrodami, ki jo povzroči premikanje človeka ali večjih predmetov. Uporabljajo se pri notranji in zunanji zaščiti.

6. Specialni javljalniki

TV nadzor, povezan z računalniškim nadzorom:

– Alarm se izvede pri spremembi slike, in sicer lahko ščitimo celotno zorno polje TV-kamere ali samo del opazovanega področja (samo določene predmete).

Naprave za identifikacijo oseb:

– Vsaka oseba ima lahko svojo posebno kartico, na kateri je magnetno zapisana posebna koda. To omogoča identifikacijo vseh oseb, ki na primer vstopijo v določeni prostor, kajti vrata se lahko odpirajo le s pomočjo kartice. Naprava se lahko poljubno programira (vstop samo določenim osebam, ob določeni uri itd.) ter se lahko vključi v celoten alarmni sistem.

Javljalniki proti napadu:

– Ščitena oseba nosi pri sebi miniaturni oddajnik. Z določeno krettno (dvig roke, določen pritisk roke k telesu in podobno) se aktivira oddajnik, ki brezžično prenese v sprejemni center alarmno stanje.

Javljalniki za zunanjo zaščito delujejo v glavnem na že opisanih principih. Pri zunanji zaščiti so pogoji specifični

(atmosferski vplivi) in tehnično zelo zahtevni. Zlasti so težave pri izvedenju pravih in lažnih alarmov. Vsi ti elementi so vezani preko centrale na prenosni sistem do intervencijske skupine na postajo milice in preko akustičnih javljalnikov.

ZAKLJUČEK

Vsi navedeni sistemi so trenutno na našem tržišču dostopni. Med njimi je določen delež iz uvoza, ostalo pa izdelek domačega proizvajalca. Pri nas smo se odločili za tehnično zaščito po kriterijih in odstotku vrednosti materiala na skladišču.

Z uvedbo tehničnega varovanja smo dvignili raven zaščite pred vlomi in napadi, vendar se moramo vsi zavedati, da bo vse to nično, če se ne bomo obnašali samozaščitno. Zavedati se moramo, da je instalirano tehnično zaupne narave in ni potrebno, da vsak ve, kaj in kako deluje. Zato tudi v tem članku nisem opisal delovanja sistema, ki je uporabljen pri nas.

Franc Gogala

ENA IZ BOHINJSKEGA KOTA

Sigurno ste že slišali za vsakoletno turistično folklorno prireditev „Kravji bal“ v Bohinju. Pred dnevi pa sem zvedel, da so nekateri hudomušneži hoteli za letošnjo prireditev pripraviti plakat z naslednjo vsebino, ki naj bi privabil domače in tuje goste:

Ob 10. uri Prigon živine

Ob 11. uri Prihod uglednih gostov

Ob 12. uri Skupno kosilo

Ob 13. uri Streljanje rezervnih vojaških starešin

Ob 14. uri Špricanje gasilcev

GRADBENA DELA NA NAŠIH ENOTAH

Bralce glasila verjetno zanima, kaj adaptiramo oziroma popravljamo na posameznih delovnih enotah in skladiščih širom po Sloveniji.

Vse pre pogosto se zgodi, da posamezni deli objektov propadajo in ker jih gledamo vsak dan, smo se na take kar navadili. Ne samo, da ni estetskega videza, še huje je, da povečujemo škodo na zdravih delih objektov, s tem pa tudi stroške. Prav vzdrževanju in ohranjanju ti stega, kar imamo in za kar smo nekoč namenili znatna investicijska sredstva, moramo v bodoče posvetiti večjo pozornost. Nenazadnje živimo in delamo v okolju, za katerega pravimo, da ga varujemo pred onesnaževanjem. Želimo, da bi delali v urejenih delovnih razmerah, ki vplivajo na dobro počutje, le-to pa na večjo storilnost. Prav urejeni objekti in zunanja ureditev deponij ter manipulativnih poti so tudi jamstvo za varno delo.

Najpomembnejša dela v zvezi z investicijami ali investicijskim vzdrževanjem so trenutno naslednja:

- Zaradi gostote prometa na cesti Pivka—Postojna in velike frekvence strank, predvsem na prodajni enoti MERKUR, ki ima svoje prostore tako rekoč skupaj z našim skladiščem v Pivki, je bilo nujno pristopiti k rekonstrukciji cestnega priključka za naše skladišče in trgovino MERKUR. Izdelani so projekti, v teku pa je odkup potrebnega zemljišča; dela naj bi se začela izvajati še v letošnjem letu.
- Na Terminalu Celje so v teku montažna dela na portalnem žerjavu. Če bo

vreme ugodno, bodo dela končana do konca novembra. Prav tako gradbeniki dokončujejo načrtovana gradbena dela, potrebna je le še hortikulturna zaščita.

- V izdelavi je lokacijska dokumentacija za izgradnjo nove mehanične delavnice za vzdrževanje voznega parka DE Maribor, izdeluje pa se tudi dokumentacija za sanacijo tal onesaženja.
- Izdelan je zazidalni načrt področja, kjer je predviden tudi prostor za novo skladišče v Gornji Radgoni. V teku je pridobitev zemljišča. Na pomlad bodo predvidoma stekla dela na sami izgradnji novega skladišča, ki je zelo težko pričakovano tako za občane kot za naše delavce. Obstoječe skladišče obratuje v nemogočih delovnih pogojih.
- V Brežicah zaključujemo dela na skladiščnem platuju, nadstrešnici in adaptiramo poslovni objekt.
- Zaključujejo se obsežna investicijsko-vzdrževalna dela na upravno-skladiščnem objektu na DE Kočevje, urejajo se tudi garderobe, jedilnica, obnovljena je fasada, izveden je asfaltni blok na delu manipulativnih površin. Izveden je tudi nov močnejši električni priključek.
- Na DE Nova Gorica so bila v oktobru zaključena dela na obnovi celotne ograje, ki je bila povsem dotrajana. Nova je večji del v obliki betonskega zidu, ki bo omogočal boljše izkoriščanje utegnjenega deponijskega

V prihodnje več pozornosti vzdrževanju

prostora. Izveden je tudi lovilec olj na manipulativnih površinah, tako da oboje skupaj predstavlja precejšnjo pridobitev v smislu čistejšega okolja.

- Elektroinstalacije na DE Koper so eden njihovih največjih problemov, ki bo končno rešen, kot kaže še v letošnjem letu. Ob velikih težavah pri pridobitvi soglasij lastnikov za prekop zemljišč za položitev novega kabla v naslednjih dneh izdano dovoljenje za izvajanje del.
- V Ljubljani, na Kurilniški 18, so zaradi dotrajanosti v teku obnovitvena dela na skladiščnih objektih.
- Proizvodni objekt TO Bohova bo kmalu bogatejši za novo sodobnejšo trgalno linijo, ki bo nadomestil za star dotrajan trgalni stroj. V teku so zahtevna gradbena dela za montažo nove balirke, ki zahteva izkop in betoniranje na globini 9 m. Obnovljena je trafo postaja, ki omogoča izvedbo novega močnejšega dokončanja priključka, ki je nujno potreben za montažo novih strojev.

- Tolmin — V tem kraju obratuje eno naših najbolj siromašnih skladišč, saj posluje brez vode, elektrike in telefona. Vendar tako ne bo več dolgo; določena je nova lokacija v obrtni coni, katere odkup zemljišča bo izveden še letos. Termin izgradnje pa bo določen s planskimi dokumenti za leto 1987.

Anton Bevc

Vaša moč in vaše bogastvo sta često vaša ovira. Ko so vam vzeli vse, so vam vse dali.

VICTOR HUGO

Ko imaš vse, si tudi slep za vse, ko nimaš nič, takrat šele spregledaš.

W. SHAKESPEARE

Zame je narod samo neka določena skupnost, ki se začne že pri družini in ki se konča daleč nekje s streho človeške skupnosti.

LEOPOLD S. SENGHOR

Optimist verjame, da je naš svet najboljši od vseh možnih svetov. Pesimist pa se boji, da je to res.

E. A. MURPHY

DE KOČEVJE V NOVI OBLEKI

V prejšnji številki glasila smo objavili fotografijo z naslovom „DE Kočevje v novi obleki“. Danes pa vas želimo nekoliko podrobneje seznaniti o vzdrževalnih delih na tej enoti, s katerimi so si delavci te enote pridobili boljše pogoje za delo.

Po petih mesecih investicijsko-vzdrževalnih del na DE Kočevje lahko rečemo, da so vsa načrtovana in dodatna dela končana.

Skupno z delavci DE Kočevje smo se konec februarja dogovorili o njihovih potrebah po garderobah, jedilnici, prostorom za sestanke in prostoru drobnega odkupa ter ureditvi odprtih deponij in sanaciji temelja škarij.

Upoštevač vse želje in potrebe, tehnične normative in omejen prostor, smo izdelali v začetku marca idejni projekt, ki smo ga skupaj z delavci DE ponovno proučili in popravili. Popravljen idejni projekt nam je bil osnova za izdelavo projekta za izvedbo adaptacijskih del. Predvidena dela smo ponudili v izvedbo GP Gramiz Kočevje, ki je dela sprejela in nam dostavila predračun v višini 5.326.425.— din za notranja dela in 11.654.600.— din za zunanja dela. Skupaj z gradbenimi deli smo želeli obnoviti tudi nizkonapetostni električni priključek, ki bi po predračunu ELEKTRO KOČEVJE veljal 1.219.642 din. Pogodba z izvajalcem del GP Gramiz je bila podpisana 15. 5. 1986 za notranja dela s 50 % avansom, za zunanja dela a 19. 6. 1986 s 100 % avansom. Z deli so pričeli 7. 6. 1986 in jih skupaj z vsemi dodatnimi deli in reklamacijami dokončali 15. 11. 1986.

Predvidena notranja dela so obsegala preureditev starega

prostora drobnega odkupa in skladiščne opreme ter barvnih kovin v garderobo, jedilnico in prostor drobnega odkupa. Zunanja dela pa so vsebovala utrditev in ureditev odprtih deponij v izmeri cca 2000 m² od tega 800 m² asfaltnih površin, ureditev fasade, ograje in sanacijo škarij. Zaradi dotrajanosti objekta in instalacij pa so bila potrebna tudi nekatera nepredvidena dodatna dela, ki jih je bilo potrebno opraviti: tlak v garaži, hidro in toplotna izolacija pisarn in novih prostorov, sanacija obstoječih pisarn, podiranje rampe, odvod meteornih vod, sanacija strehe, ureditev skladišča goriv, sanacija stropa garaže in popravila vseh ograjnih vrat. Ta dela so skupno pripomogla k izboljšavi delovnih razmer, saniranju nepravilnosti pri gradnji, nastalih zaradi spremembe namembnosti objekta, in enotnemu videzu poslopja in celotnega kompleksa delovne enote. Vrednost dodatnih del po predračunih je približno 11.000.000 din.

Končana so tudi dela pri izvedbi nizko-napetostnega kablskega priključka, za katerega smo sklenili pogodbo z ELEKTRO KOČEVJE dne 30. 7. 1986 v višini 1.449.159.— din. Tudi pri elektroinstalacijah je bilo potrebno opraviti nekaj dodatnih del nove razdelilne omarice, predelava reflektorjev, zamenjava kabla škarij in stiskalnice za pločevino,

Nova podoba kočevske enote

ki sta bila zaradi stalne visoke talne vode že močno načeta. Vrednost dodatnih del ocenjujemo s 500.000 din.

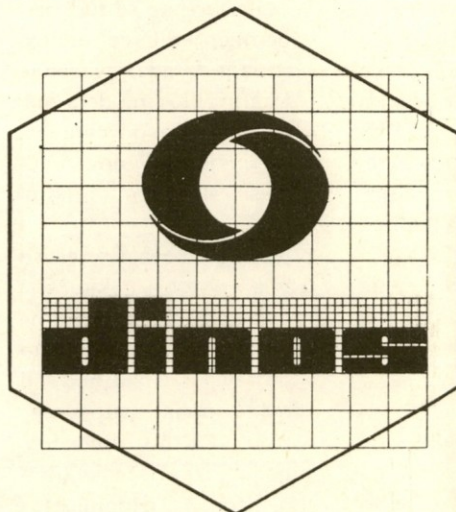
Na sestanku z izvajalcem del in pregledu opravljenih del dne 6. 11. 1986 smo ugotovili nekatere pomanjklivosti, ki jih mora izvajalec odpraviti najkasneje do 15. 11. 1986, sicer mu bomo zmanjšali vrednost opravljenih del.

Z izvršeno adaptacijo smo pridobili veliko zračno garderobo z umivalnico in prhami, velik dvonamenski prostor za jedilnico in klubsko sobo, prostor drobnega odkupa, v stari garderobi pa prostor za arhiv in opremo CZ. V nove prostore smo namestili novo opremo: garderobne omare, zložljivo je-

dilno garnituro s stoli, kuhinjske omarice in pisalne mize.

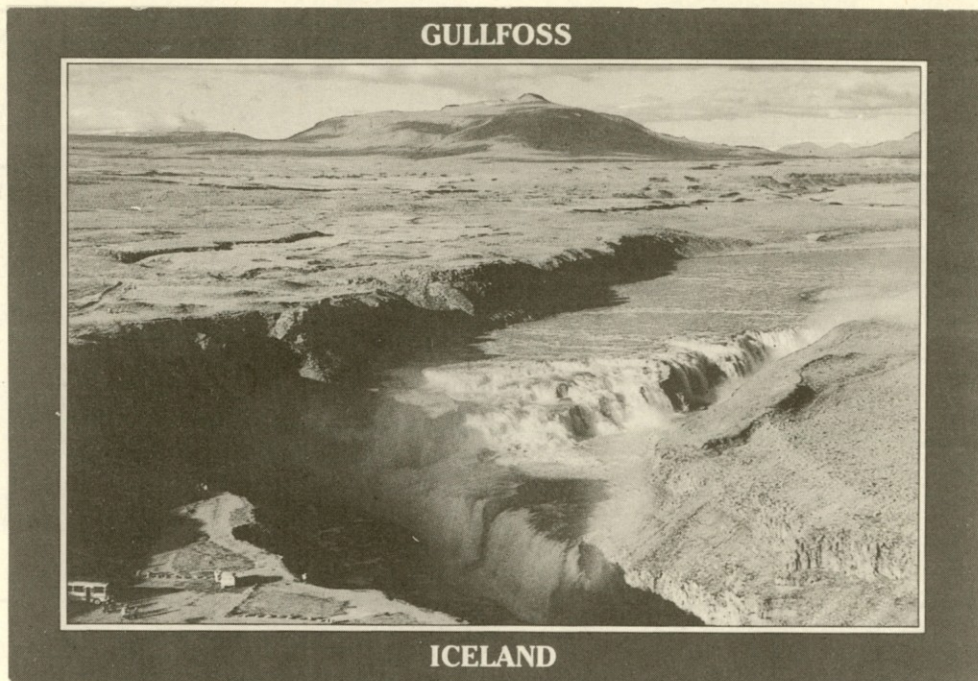
Največja pridobitev zunaj opravljenih del je urejeno odvodnjavanje, cca 800 m² asfaltnih površin, kjer bodo nameščeni kontejnerji s sortiranim materialom, parkirni prostor za 6 osebnih vozil, utrjen in povečan temelj škarij, ki so dosedaj stale največkrat v vodi, skrajšana in sanirana rampa za popravilo vozil, premestitev skladišča goriv na bolj dostopno mesto, cca 1200 m² utrjenih makadamskih površin in popravljena ter pobarvana fasada delovne enote.

Peter Mahne

Rokometaši **DINOS-SLOVANA** so se po uspešnih nastopih proti islandskemu ligasu **STJARNANU** uvrstili v četrtfinale pokala pokalnih zmagovalcev. Tole fotografijo so nam s pozdravi poslali navijači ljubljanskega prvoliigaša, ki so skupaj z igralci odšli na povratno srečanje v Rejkjavik

ALI VESTE ...

... da so bili nekateri naši delavci nekdanji odlični športniki:

Olga HAFNER (DSSS) leta 1949 državna prvakinja v floretu,

Marija GARIČ (DSSS) namiznoteniški igralca NTK Krim in pozneje Odreda, v letih 1959, 1960, 1961, Vladimir KRALJ (generalni direktor), nogometaš prvoliigaša Zagreba, v letih 1959 do 1964

Franc STOPAR (TO Ljubljana), rokometas Usnarja iz Šmartnega, pozneje Kranja in član slovenske dijaške reprezentance v letih 1969, do 1975,

Alojz ZALOŽNIK (TO Bohova), boksar pri ŽTK Maribor v peresnolahki kategoriji, v letih 1959 do 1969

Dušan SREČNIK (DE Kranj), vrhunski alpinist, udeleženec jugoslovanske alpinistične odprave na Makalu v Himalaji leta 1975.

Alojz ZALOŽNIK tokrat nekoliko drugače

ŽREBANJE NAGRADNE KRIŽANKE 29. NOVEMBER

Nagradno križanko 29. november smo žrebali dne 12. 12. 1986 v prostorih vodstva TOZD POS. Komisija v sestavi: Cveta Meden in Stanislav Pesjak je ugotovila, da o prispelih na uredništvo 4 rešitve. Podeljena je samo prva nagrada, ostale tri rešitve niso bile pravilne.

Nagrado v znesku 800,00 di prejme Lela Laštro, iz PC Ljubljana. Čestitamo!

Pravilna rešitev nagradne križanke 29. november je:

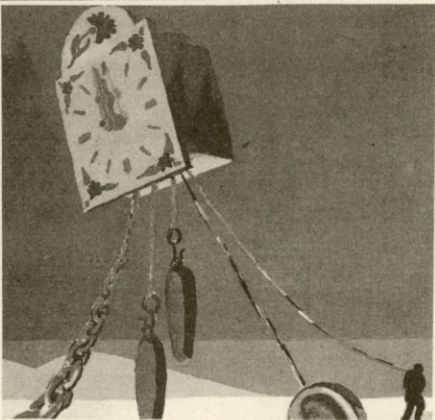

SKLEDNIK TRAVIATA RAVANKE AVA EIRO DIBA
TAR DINOS TA ŠLEVA KIRIL KVALITETA TETOVO
MILILITER VTIČ EDITOR LI SIGA CR IVI OCET LA
JAD NASA TAGE TI KRONOS PAPIR MANIRE LOGIK
EDI ATIK IKARUS TIK RAK NIVELE ARAK TITANI
AJAS VA ARAGONIJA CT ZNANEC RAKAR DIR AKTI-
VA OPOZICIJA RAINER ENA UHAN

Za nagradno novoletno križanko razpisujemo prav tako dve nagradi, in sicer prva nagrada velja 800,00 din, druga pa 200,00 din. Rešitve pošljite najkasneje do 20. februarja 1987 na naslov: Uredniški odbor glasila „dinos“, Titova 118, Ljubljana, s pripisom „nagrada križanka“. Rešitev lahko pošljete tudi na dopisnici. Ne pozabite napisati na rob križanke svojega naslova!

Glasilo „dinos“ izdaja DO DINOS, Ljubljana, Titova 118. Ureja uredniški odbor: (glavni in odgovorni urednik) Stanislav Pesjak; člani: Marjan Razpotnik, Janez Ramovš, Silvester Učakar, Dušan Burger, Olga Mitrovič in Cveta Meden. Tehnični urednik: Janez Češnovar. Tisk in razmnoževanje: Edo Usenik. Izhaja v 760 izvodih. Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu št. 421-1/72.

NAGRADNA NOVOLETNA KRIŽANKA

						DINOS- 40 LET! PRISTAS SOLIZMA SUROVINE ZA DELO	NEUMOREN DELAVEC	TALISOVA PIJAČA	SLUGA STARORIM- OBLAST- NIKOV	REKA V JUŽNI SRBIJI	MEROLO ZA SLANOST	VRSTA SIRA	
				KOKOS-PUTA STARORIM- CESAR (CARA- CALLA)				K					
				VRTNA HISICA RIBJA KOSČICA			PRED- ŽIVALI ATLANT- SKI PAKT			MINATTI IVAN LEVAR ANČKA			
DOPISUJ V GLASILO!	POČITEK, ODDIH	SEVERNI VETER V PRIMORJU	MAJHEN REP	ŽUŽELKA, KI HUDO PIČI	FINOMER- HANIČ CHAPLI- NOVA VDOVA		MESTO V JUŽNI FRANCIJI KANTIN		R				
OSTROST, NEIZPRO- SNOST						NAGLAS, IKTUS 100 KG, CENT		ARTHUR- KRAJŠE MLAKA, MLAKUZA					
PREHOD, PRESTOPEK						POLJSKO MESTO OB REKI SAN- SMUČI				MILANČEK	PREBI- VALEC OSELICE	MESTO V JUŽNI POLJSKI	
IME NOVINAR- KE SUKLJE				VZDEVEK ERNESTA BLJANČICA KURIRJI			MALAJSKA TROPSKI GOMOLJ ZA KRUH	BLAZNOST LOŠČILO, LAK					
STARE MAME OMAME			SASKA DEŽELA OBLAČNOST NA NEBU				ZDRAVILNA RASTLINA MEDENIKA						
PLANIN- SKA PTICA					SUKANEC UMRLI NEM- SAHIST (EMANUEL)		SVETINJA OBESEK ORODJA ZANJIC						
TOME NUŠA		UTRIP ZILE JEZERO V AZIJI-SZ				PRIBOR ZA SNAŽENJE ICEBELJA TVORBA V PANJU	IME PEŠNIKA UJEVIČA						
ITALEC				SOSEDNJA DRŽAVA MESTO V KAMPUCIJI PRI PNOJ PENHU OLIVER TWIST						I-W PEŠNI HVALNICE			
REKA S KANJONOM V CR.GORI					S					OČKA 100 M ²			
LIK Z ENAKIMI KOTI								AVTOMOBIL KLUB V ZRU PRVI BI- KOBOREC					
KOTA- LITEV, VALJENJE						STROKOV- NJAK ZA ŽIVALSKI SVET	VLADAR INXOV	PREDIGRA V STAREM ŠPANSKEM TEATRU	SLADKO- VODNE RIBE KOPER				
										ITALIJAN- PETRO- VICINI KONCERN	ORAČ, RATAJ	RUDNIK SEVERNO OD SA- RAJEVA	SUROVI- NA ZA METLE
				GRŠ SVETI- SCE Ž ENO VRSTO STEBROV									
				ŠKOFJA ----					O				
				IME ČRKE L'		REMS OLGA	IZDAJATELJ EDICIJ ERIK VRENKO	LETOPIS KRONIKA HERCE- GOVEC					
				BIKOBO- REC, KI SE BORI PEŠ						STARO- RIMSKI POZDRAV			
				PROTEST, UGOVAR- JANJE						SMUČAR PETROVIČ			